

TRABZON MİLLETVEKİLİ M. AKİF HAMZAÇEBİ'NİN

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞININ 2010 YILI BÜTÇESİ ÜZERİNDE PLAN ve BÜTÇE KOMİSYONUNDA YAPTIĞI KONUŞMANIN ÖZETİ

➤ **Bütçe Kanun Tasarısı sanal dengeler üzerine kurulmuştur.**

Bu bütçe sanal dengeler üzerinde tutarlı bir bütçe gibi gözükmektedir ama ayrıntısına girdiğimizde işin hiç de öyle olmadığı görülmektedir. Sanal dengeden kastım nedir: Bütçenin gider tarafı gerçekçidir ama gelir tarafı gerçekçi değildir. Ayrıca Türkiye'nin temeldeki gelir tarafındaki problemine çözüm getirmemektedir. Orta vadeli program, orta vadeli mali planda da, bu konuda her zaman alıştığımız zaten yuvarlak cümlelerle bu konu ele alınmıştır. Nedir bunlar? Hükümetin yedi sene önce iktidar olurken Acil Eylem Planı'nda bize taahhüt ettiği kayıt dışı ekonominin önlenmesi taahhüdü yine bu plan ve programda var. Yani bu sanal dengeyi sağlayacak olan, onu gerçeğe dönüştürecek olan önlem programlarda böyle ifade edilmiş. Bunun kulağa hoş gelen ama gerçekçi olmayan bir önlem olduğunu biliyoruz.

➤ **Faiz dışı giderlere karşılık gelir artmıyor**

Bütçenin üç temel problemi var. Bu problemlerden birincisi şudur: Gelir artmıyor. Neye karşılık artmıyor? Faiz dışı giderlerdeki artışı karşılamak bir yana mevcut seviyesini bile korumuyor. Demek ki, faiz dışı giderlerde bir artış var, buna karşılık bütçe gelirlerinde bir azalış var, artış yok. Faiz dışı giderlerde 2003-2008 aralığında milli gelire oran olarak yüzde 17-18,5 aralığında seyreden oran yüzde 22'lerin üzerine çıkıyor, bir daha 21'lerin altına inmiyor. 2011'de 21,6; 2012'de 21 hedefleniyor. Bunu krizle açıklamak mümkün değildir. Bu harcamaların alt kalemine baktığımızda cari transferlerdeki artıştan kaynaklandığını görüyoruz. Demek ki, gelirini artıramayan buna karşılık giderleri artan bir Türkiye var. Keşke yatırım giderleri artsaydı da o artışı makul, normal bulsaydık, "krizden çıkmak için, krizin etkilerini çabuk atlatabilmek için yatırım yapıyoruz" diyebilseydik.

➤ **Türkiye'nin tasarrufları azalmaktadır**

Kamunun tasarrufları azalmaktadır, özel sektörün tasarrufları azalmaktadır. Kamu tasarrufunun kriz yılında azalmasını makul bulabiliriz ama sonraki yıllarda da bu azalışın devam ettiğini görüyoruz. Lütfen Özelleştirme Fonu ve İşsizlik Fonu'ndan yapılan aktarımları sayın bakanlarım bu değerlendirmede hariç tutsunlar. Öyle anlaşılıyor ki, İşsizlik Fonu Hükümetin can simidi olacaktır. Giderek İşsizlik Fonu anaparasının bile Hükümet tarafından kullanılması durumuna gelirsek şaşırılmayalım.

➤ **Bu bütçeye bir ayak lazım**

Gövde var, her şey var ama yürümesi için iki tane ayak gerekiyor, o ayaklar da vergi tarafı. Vergi tarafında ciddi bir önlem olmalı. Ufak tefek düzeltmelerle, maktu vergilerin miktarını artırmakla; BOTAŞ'ın vergi borcunu ödemekle mümkün değil. Vergi esnekliği 2,1 yani 100 birimlik milli gelir, büyümeyle 101 oluyorsa vergi geliri 1 değil 2,1 artıyor. Yani büyümenin çok üzerinde. Bu 99'dan 2000 yılına geçerken olağanüstü vergiler alınan dönemden bile daha yüksek bir esneklik, daha yüksek bir vergi yükü artışı.